از وظایف ساده تا وظایف مغلق :

منحیث یك اصل عمومي شاگرد باید اول وظایف ساده را فراگیرد ، بعد وظایف مغلق تر را . انجام وظایف ساده وقت کمتر را و وظایف مغلق وقت بیشتر را ضرورت دارد . وظایف مغلق اکثراً بعد از فراگیري کورس معینه صورت گرفته میتواند . مثلاً انجام وظایف ساده توسط شاگردان ترتیب نمودن یك محلول ریهایدرشن است . وظیفه مغلق آن وقتي شروع میشود که مریض ریهایدرشن را تداوي کنید یا مثلاً چگونه آب را شاگرد فلتر کند . از این کار باید شروع کرد . بعضاً معلم خود فرصت هاي بیشتري براي شاگردان آماده سازد تا فراگیري وظایف مغلق تر را تازه نماید .

شاگرد باید کارها را چندین بار تکرار نماید بنابر این کارگران صحي زمانیکه دوباره بمکتب براي فراگیري وظایف جدید میایند نیاز به فرصت بیشتر دارند .

بصورت عموم شاگردان نباید در یك وقت تمام وظایف را که درین کتاب ذکر شده است فراگیرد . سیستم تربیوي باید براي تربیتي و معلم فرصت آن را بدهد تا زمان پرکتس وعمل را در جمعیت ویا در دفتر صحي با زمان تربیه دریك مرکز تبدیل ویا تغیر دهد . همچنان معلم باید وظایف مغلق را براي شاگردان به جز مدت کوچك تقسیم نماید تا بهتر فراگیرد و شاگرد را با آن توانائي برساند که دوباره با جمع بندي این ضرورت انجام وظایف در شکل که وظیفه مغلق دوباره بعرضه عمل پیاده کند . شاگردان را یاد بدهند که انجام وظایف در جمع یك تیم صحي را فرا گیرد .

یك نمونه از وظیفه مغلق و پیچیده

توانائي کار در یك تیم صحي :

بعضي از افراد ویا یك شخص مي تواند کاري براي خود انجام دهد مثلاً مادري خودش میتواند مراقبت طفل خود را انجام دهد . اما یك کارگر صحي چیزي را که فراگرفته باید آنرا در عمل پیاده کند مثلاً زماني که بمریض مواجه مي گردد ، در این صورت او نیاز به معاونت نرس و یا داکتر دارد ویا بعضاً مواجه به پاك کاري یك چاه ملوث میگردد ، در آن صورت نیاز به همکاري یك روغتیا پال پیدا مي کند. پس انجام وظایف ، بدین گونه ، بنام کار جمعي یا تیم ورك یاد میشود . اگر چه کارگر صحي یك لحظه از یاد نمي برد . که مردم را طوري تربیت بدهد که خود آنها در انجام وظایف خود به نفع خود شان سهم بگیرند . کارگر صحي میتواند کار جمعي را در بین یك تیم فراگیرد .

معلم باید شاگردان را با تبادل تجارب و صحبت روي موضوعات مختلف که در یك تیم صحي انجام میابد آشنا بسازد . پس معلم باید به شاگردان یاد بدهد که چگونه در یك تیم میتوان سهم گرفت . مثلاً در کار یك مرکز صحي ، معلمین مکاتب و کارگران زراعتي و کارگران انکشاف جمعیت چگونه سهم مي گیرند و چطور باید ابراز وجود نمود .

انکشاف خود آموزي شاگردان :

وظیفه معلم است تا خود آموزي شاگردان را تقویت ویاري رساند . یعني شاگرد بتواند بدون معلم بمطالعه کتب و جزوات در انجام وظیفه توانائي حاصل کند . تنها معلم آنها را براي حصول در متن کتاب و مواد یاري رساند . یعني منجمله قدرت خواندن و نوشتن را در انها تقویت دهد .

به این ارتباط معلم باید توجه خاصي به آشنا سازي شاگردان با روش این کتاب بنماید . اگرچه روش نوشته این کتاب بسیار ساده است ولي بسیاري از شاگردان آنرا مورد استفاده قرار داده نمیتواند بسیاري از جملات این کتاب با ریشه هاي اصلي آغاز و بعداً شعبات آن اشتقاق یافته است بطور مثال :

وظایف معلم قرار ذیل است :	ریشه اصلي
* قابل دسترسي باشند وقتیکه شاگردان بآنها ضرورت دارند . * اهداف ویا بر مواد آموزشي را معین سازند . * کمك ها ومواد فراگیري را آماده سازند . * پیشرفت شاگردان را سوپروایزر کنند . * یك نمونه ومثال کار را عیار سازند .	شعبات اشتقاق یافته

هدف از این مفکوره خود داري از نوشتن جملات طولاني است . اگر شاگردان این روش را آموخت ، استفاده از این کتاب براي شان ساده میگردد . صرف نظر از این مطلب که شاگرد قادر بخواندن و یا نوشتن باشد ، باید آنها قادر به شمارش عدد و توضیح آن ها باشند . یعني حساب کرده بتواند . درج و ثبت ریکارد را انجام داده بتوانند . یعني معلم مطمئن گردد که آنها ریاضي و حساب را آموخته اند و همچنان آنها باید فرا گیرند که چطور ارقام و اعداد را تعبیر وتوضیح کرده مي توانند .

در این کار معلم نباید سخت گیر باشد که در یك نوبت ناکامي شاگرد را از صحنه دور سازد . وچانس بهبود یافتن او را بکلي از بین ببرد .

شاگرد باید از نظر فزیکي و از نظر ذکاوت خود قادر بانجام کار فراگرفته شده باشد . او باید از هر جهت شاگرد خوب باشد . شاگردي نباشد که تنبلي و عطالت را به شاگردان دیگر و مردم انتقال دهد .

شاگردان باید داراي عادات خوب مطالعه باشند معلمین باید بشاگردان یاد بدهد که آنها باید فراگیرنده خوب باشند و مستقلاً بدون کمك معلم در انجام وظایف و فراگیري کار عملي کنند . هر گاه مشکلي را مواجه گردیدند از سوپروایزر خود جویاي راه حل شوند .

معلم باید قدرت اتکاء بخود را در شاگرد پرورش دهد . شاگردان هستند که مایل اند تا همیشه معلمین و سوپروایزر ها با ایشان در کارها کمك کنند آنها را باید تشویق نمود تا از این روحیه خارج شوند و بر غلطي هاي شان سخت گیري نشود . باید بخاطر سپرد که از غلط نمودن بسیار چیزها را فرامیگیرد .

معلم باید بداند که آموزش یك عمل شخصي است و هر کس سبك و روش فراگیري خاصي را دارا مي باشد . شاگردان به فراگیري بخش هاي اختصاصي نیز ضرورت دارند باین ترتیب نیاز دارند تا با مردم خلط شوند یعني قدرت آمیزش با مردم را فرا گیرند و از روي آدب و احترام پیوند محکم با مردم ایجاد کنند . نه تنها با مردم بلکه با خانواده ها وافراد جداگانه ، رهبران محل کارگران بخش هاي مختلف خدمات صحي و همچنین کارگران صحي . در آموزش خصوصیات اجتماعي باید بدقت به گفته هاي مردم گوش فرا داد . آنها را تشویق نمایند که از گفتن پرابلم هاي صحي خود شرم نکنند . شاگردان باید بدانند که مطلب مهم وغیر مهم چیست . مطالب مهم را که از جانب مردم گفته میشود یاد داشت نمایند .

معلم باید عادات و روش شاگردان خود را چه در حالت انفرادي و چه در کار جمعي تحت نظر داشته باشد .

در هر فراگیري عملي بین شاگردان و گروپ هاي دیگر جمعیت مثلاً بین شاگردان و اعضاي خانواده و کارگران صحي دیگر ، معلم باید شیوه کار آنها را تحت نظر داشته و رهنمائي لازم کند . در نظر داشته باشند که آنها به شیوه خوب با افراد دیگر رابطه قایم نمایند . بعضاً کارگران صحي ویا شاگردان طبیعت خشن و ناخشنود دارند که تماس خوب با مردم قایم کرده نمي توانند . میشود که آنها را از اجراي این وظایف بدور نگاه دارد و آنها را در بخش هاي دیگر مثل لابراتوار و یا کارهاي میخانیکي بکار بگمارند . معلم وظیفه دارد تا کارگران صحي را در برابر انجام بعضي از وظایف از هیجاني شدن و نارام شدن مانع گردد . آنها را حمایت نموده و معلم باید بشاگرد طوري وانمود سازد که گویا او مورد اعتماد قرار دارد و در کارش پیشرفت نشان داده است . بعضي شاگردان توانائي آن را دارند که روابط خود را با مردم محل قایم سازند ولي آنها در این عمل خود همیشه صادق نیستند .

هردو گروپ شاگردان ممکن است مشکلاتي در شیوه کارشان داشته باشند که نیازمند رهنمائي مي باشند .

۱ - ارزیابي انجام وظایف شاگردان :

چطور مي فهمید که آیا به اهداف تربیوي توجه گردیده است ؟

ارزیابي انجام وظیفه شاگردان عبارت از سنجش سطح کارداني و قضاوت براینکه آیا شاگردان چیزي را که فراگرفته اند در عمل پیاده کرده میتوانند یا خیر ؟ ارزیابي یك قسمت مهم کار است . ارزیابي نه تنها کار وفعالیت شاگردان را بلکه پروگرام تربیوي را نیز احتواء مي کند .

واضح است که اگر پروگرام نواقص داشته باشد ما یحصل ان یعني انجام وظایف شاگردان نیز قناعت بخش نخواهد بود . بنابر این چه از تعلیم وتربیت و چه از کار، ارزیابي صورت گیرد . یعني کار وفعالیت شاگردان و موثریت پروگرام تربیوي هر بر دو باید ارزیابي گردد .

معلمين بايد كار وفعاليت شاگردان را ارزيابي كند . شاگردان نيز بايد قادر گردند تا خود نيز كارهاي خود را مورد ارزيابي قرار دهند . باين ترتيب بايد برملا گردد كه :

* چطور شاگردان بايد چيزي راخوب بياموزند كه در واقعيت مي آموزند .
* چرا آنها كارهاي خود را خوب انجام نمي دهند .
* در كدام ساحات آنها قوي فعاليت دارند و در كدام ساحات ضعيف اند .
* چطور بآنها كمك گردد تا در فراگيري شان بهبودي حاصل گردد .
* بچه شيوه پروگرام هاي تربيوي ضرورت به بهبودي دارند .

اين گونه ارزيابي بسيار با هميت است هم از نقطه نظر اينكه كار شاگردان تحت غور وارزيابي قرار ميگردد و نقايص شان رفع ميگردد و هم در جهات خوب بهبودي بيشتر حاصل مي كنند .

همچنين بخود شاگردان كمك مي كنند كه خود نيز توانائي آنرا بيابند تا كار وفعاليت خود را ارزيابي كنند كه كجا بايد كار خود را بصورت درست انجام دهند و بر نقيصه غلبه حاصل كنند . بكدام ساحات ضرورت به بهبودي بيشتر دارند .
براي معلمين اين گونه ارزيابي ها نيز مفيديت دارد تا بتوانند سيستم درس خود را خالي از نقص و خلا بسازند . شاگردان نميتوانند خوب بياموزند براي اينكه معلمين شان به آنها درست توجه نمي كنند . نقاط ضعف آنها و سمت بهبود شان را درست راهنمائي نميتوانند .

همچنین قضاوت نموده میتوانیم که پروگرام خوب است ویا حاوي بعضي نواقص است . این مطلب را میتوان از اثرات کار وفعالیت شاگردان معلوم نمائیم . یعني آنچنان وظایف را که کارگران صحي در ختم هر پروگرام تربیوي انجام میدادند مورد ارزیابي قرار دهیم . ما مي توانیم دریابیم که پروگرام در کدام سمت ضرورت به انکشاف و توسعه دارد و از کدام جهت باید کاهش داده شود و کدام بخش از پروگرام خارج گردد و بکدام بخش دیگر تعویض گردد . این مطلب نیز از روي ازمایش و ارزیابي کار شاگردان و یا کارگران صحي فهمیده شده میتواند مثلاً اگر در یك محل اسهالات دوام داشته باشد خود بیانگر اینست که کارگران صحي کار خود را بدرستي انجام نداده اند و پروگرام تربیوي ضرورت بهبود یافتن را دارد .

۲ ـ چه وقت کار وفعالیت شاگرد باید ارزیابي گردد ؟

ارزیابي باید بصورت متداوم صورت گیرد . تمام عناصر تعلیمي شاگردان در طول زمان کار و فعالیت شان ارزیابي گردد . مثلاً از شاگردان ، از معلمین ، تمرینات درسي ، مواد مهم درسي ، سوال هاي امتحان ، فهرست بازرسي انجام کار و غیره ارزیابي صورت گیرد . گفتیم باید بدانید که شاگردان در کدام قسمت پیشرفت دارند ودر کدام قسمت خلا احساس میکنند و ضرورت به کمك و همکاري دارند . بعداً هنگامیکه کار را در بین جمعیت آغاز کردند شیوه هاي ذیل براي ارزیابي پروگرام هاي آموزشي وجود دارد :

۱ ـ آیا چیزیکه آموخته اند مناسب با کار ایشان است .

۲ ـ آیا پرابلم ویا وظایفي دیگري وجود دارد که آنها در آن زمینه آموزش ندیده باشند .

۳ ـ آیا کارگران صحي جمعیت با رضایت و علاقمندي کار مي کنند .

٤ ـ آیا مردم از کار ایشان رضایت دارد یا خیر؟

این معلومات جمع بندي شده و مطابق به آن باید در پروگرام آموزشي تغیر وارد گردد تا پروگرام بهبود حاصل نماید .

ادامه سیستم خوب آموزشي شاگردان را حتی در هنگام که مشغول عرضه خدمات صحي اساسي اند کمك و ياري رسانده ميتواند . بخش اختصاصي كار ايشان را در جمعيت زير نظر سوپوايزر ها تقويت نموده و پروگرام تربيوي بيشتر مرتب و منظم ميگردد .

٣ ـ سطح کار آئي را چطور ارزيابي نمود :

ارزيابي بايد قسمت مهم فعاليت هاي آموزشي و درسي را تشكيل دهد وبيشتر دريافت توانائي شاگردان ويا كارگران صحي را دربر بگيرد . معلم و سوپروايزر بايد فهرست بازرسي انجام فعاليت ها را با خود داشته باشدو شاگردان را چه بصورت گروپي وچه منفرد در حين انجام وظايف ارزيابي كنند و آنها را تحت نظر داشته باشند . مثلاً ساختن يك فلتر بعد از روي فهرست بازرسي انجام كار از شاگرد پرسيده شود كه چرا او بعضي كارها را انجام داده مي تواند و بعضي كارها را انجام داده نمي تواند . بازرسي شفاهي ويا تحريري از شاگردان كار مفيد نيست و توانائي انجام فعاليت هاي مراقبت صحي را بازگو كرده نميتواند .

٤ ـ كيفيت يك ازمون خوب :

براي يك معلم هنگاميكه كار شاگرد را چه درجريان كار وچه بعد از ختم كار امتحان مي كند چهار چيز با اهميت است .

١ ـ **تمام ازمايش ها بايد قانوني و معتبر باشد** . يعني چيزي را كه در قالب سنجش قرار داده شد آنرا بايد امتحان كرد . ازمايش از شاگردان ميخواهد آنچه را كه معلم گفته تكرار نمايد و چيزي را كه در كتاب نوشته شده بخاطر بسپارد و بازگو كند . اين نوع ازمايش از جانب معلم تنها براي توانائي ذهني شاگردان خوب است ولي ازمايش توانائي انجام كار شاگرد نياز به شيوه امتحان قدرت و توانائي عملي دارد . يعني مهارت وذكاوت عملي شاگرد را بايد امتحان نمود .

٢ ـ **ازمايش بايد با موضوع رابطه داشته باشد** . فهم ، مهارت و استعداد شاگرد را موضوع كه مدٌنظر است دريافت كنند . يعني معلم ميخواهد بداند كه شاگرد در مورد پرابلم مثلاً سوختگي چقدر ميداند و چه كرده ميتواند . در اين صورت سوالاتي راجع به سوختگي بعمل آورد .

۳ـ **امتحان باید واقع بینانه باشد** . باید نتایج متوقعه را در تعداد زیاد واقعات بازگو کند {عین جوابات براي عین فعالیت ها} اگر یك تعداد جوابات مختلف در برابر عین سوال درست باشد این درست نیست این شیوه نباید بکار برود .

٤ـ **امتحان باید عیني باشد** . این بدان معنی است که امتحان گیرنده گان مختلف ، قادر باشند بالاي یك جواب درست رضایت و متفق راي گردند . اگر معلم بخواهد که از یك قضاوت نادرست در برابر جواب شاگرد مبرا باشد باید از قبل جواب درست و منطقي را در برابر سوالات آماده سازد مثلاً بشکل ذیل :

چه وقت دوا یك ماده سمي میگردد و خطرناك است ؟

* هنگامیکه سهواً به شخص دیگري تطبیق گردد .
* هنگامیکه بمقدار غلط داده شود .

چه وقت یك دوا غیر مفید است ؟

* هنگامیکه مریض دوا نگیرد .
* هنگامیکه در وقت درست گرفته نشود .
* هنگامیکه براي یك مدت طولاني کافي گرفته نشود .

درپهلوي تطبیق دوا چه معلومات دیگري بمریض داده شود تا او را بشیوهء درست تطبیق نماید .

* چقدر دوا او باید بگیرد .
* چند مراتبه دوا را تطبیق کند .
* چه مدت زمان دوا را تطبیق کند .

٥ ـ استفاده از نتائیج ارزیابي بشکل درست :

در هر نوع ارزیابي احتمالاً شاگردان در سه گروپ مطالعه خواهد شد :

۱ ـ آنهاي که میدانند ولي نمیتوانند .

۲ ـ آنهاي که نمیدانند ولي کاري را انجام داده میتوانند .

۳ ـ آنهاي که میدانند و میتوانند .

هدف پروگرام آموزشي عبارت از پرورش كارگران صحي جمعيت در گروپ سوم است يعني شاگردان كه هم ميدانند و هم كاري را انجام داده ميتوانند بنابر آن اين معلم بايد نتيجه ارزيابي را با در نظرداشت مواد آموزشي طوري عيار سازد كه بداند آيا شاگردان درست آموزش را فراگرفته اند و وظايف خود را درست انجام داده اند . اگر شاگرداني يافت شوند كه در انجام وظايف (در بعضي ساحات) از خود ضعف نشان ميدهند ، معلم بايد آنها را در رفع مشكلات شان كمك نمايد . بعضي از شاگردان اند كه خوب نميدانند ولي وظايف را خوب انجام ميدهند مثلاً وزن نمودن طفل را خوب انجام ميدهد ولي نميدانند . اگر طفل روز تا روز لاغر شده ميرود در اين صورت بايد شاگرد بيشتر متوجع رفع اين نقيصه گردد و توجه بيشتر درآن ساحه نمايد . بعضاً شاگرد راجع بانجام وظيفه خوب ميداند و حتي بديگران درس داده ميتواند ولي در عمل يك پانسمان را انجام داده نميتوانند و يا پيچكاري را تطبيق كرده نمي تواند . معلم بايد وقت زياد تر خود را صرف كمك او در رفع اين پرابلم نمايد و باو در اين ساحه كمك وياري زياد رساند .

٣ ـ نمونه هاي از مودل هاي آموزشي .

تعريف يك مودل آموزشي :

يك مودل آموزشي عبارت از مجموع فعاليت هاي پلان شده ايست كه شاگردان {كارگاران صحي } ، را دريك مجموعه از مهارت ها ياري مي رساند .
مودل هاي آموزشي را مطابق به شرحيكه در رهنمود هاي كار {قسمت ١} تذكر رفته پهلوي هم قرار دهيد . آنها ميتواند كه از روي ان بسادگي پروگرام تربيوي و تدريس را با پيش رو گذاشتن موضوعات در يك شيوهء منطقي پيش ببرند .
دونمونه از مودل هاي آموزشي را كه در دو بخش اين كتاب تذكر داده شده در نظر بگيريد . معلم ميتواند آنرا بيشتر توسعه و تعميم بخشد :

* مراقبت طفل و تغذي آن {قسمت ٢٠} .
* سوختگي ها قسم ٣٠} .

کارگر صحی جمعیت

رهنود تربیوی

سازمان صحی جهان

موضوعات شش گانه مهم قرار ذیل است :

۱ - پربلم را بنویسید .

۲ - مواد آموزشي را مشخص سازید .

۳ - دریافت نماید که کارگران صحي به پرابلم از قبیل چه میدانند .

٤ - محتویات آموزشي را تقسیم نمائید طوریکه در رهنمود هاي کار بیان شد یعني به قسمت هاي که شاگردان چه را باید بدانند و توانائي انجام چه کاري را داشته باشند .

٥ - شاگردان قبلاً چه را میدانند و چه کرده مي توانند .

٦ - میتود هاي درسي و آموزشي را انتخاب وفهرست سازید به ترتیبیکه کدام مواد آموزشي مناسب به آن میتود است .

۷ - پیشرفت و انکشافات کارگران صحي را ارزیابي نمائید .

عین عملیه را در هر موضوع که در این کتاب تشریح داده شده ویا از جانب مقامات صحي ضرورت دیگري بمیان آمده تطبیق نمائید . معلمین مراکز صحي و مشاورین سازمان صحي جهان در صورت ضرورت در اجراي وظیفه شما را مساعدت خواهد نمود .

نمونه ۱ مراقبت طفل و تغذي وي {قسمت ۲۰} .

اهداف آموزشي :

بعد از مطالعه این قسمت شاگردان باید قادر باشید که :

* بوالدین تشریح نمایند که چرا اطفال شان باید بصورت منظم در سال هاي اول زندگي معاینه شوند .
* چارت نشو ونما را مدنظر داشته با والدین راجع به نشوونماي طفل صحبت کنید و آنهارا مطمئن سازید که طفل شان رشد موزون دارد .
* انکشاف طبیعي طفل را باز رسي نمائید و رویداد هاي مهم را مورد استفاده قرار دهید .
* اطفال که کمتر تغذي شده ، مشخص سازید . البته بدون استفاده از چارت نشو ونما .
* بمادران در مورد غذاي اطفال مشوره دهید و بفهمانید که این غذا ها برشد و انکشاف طبیعي اطفال یاري مي رسانند .

دریافت نمائید که شاگردان قبلاً چه میدانند :

سوالات ذیل را جواب بدهید :

* براي مراقبت صحي درست طفل فکر شاگرد برچه کاري ارتباط میگیرد تا انجام دهد ؟
* آیا او قبلاً دیده است ویا چارت نشوونما را خانه پري کرده است ؟
* آیا میداند که در چه سني یك طفل بصورت طبیعي راه رفتن ، سخن زدن را فرا میگیرد و دندان میکشد ؟
* آیا قبلاً یك طفل کم تغذي شده را دیده است ؟ چطور او چنین یك طفل را مي شناسد .
* کدام نوع غذا را او فکر میکند که براي اطفال خوب است و کدام نوع خراب ؟

محتویات آموزش :

۱ ـ شاگردان باید بدانند :

* آیا بهترین طریقه براي دانستن اینکه یك طفل خوب غذا میگیرد و یا نه وزن نمودن طفل است ؟
* آیا وزن نمودن بالوسیله ترازو انجام میابد ؟
* آیا وزن طفل باید در چارت نشو ونما درج گردد ؟
* چهار رویداد مهم عمده انکشاف طفل را میدانند ؟
* چه نوع غذا را در سنین مختلف باید بدهد : کمتر ازپنج ماهگي ، بین شش ماهگي و یك سالگي و بعد از یك سال ؟
* کدام نوع طفل مراقبت بیشتر را ضرورت دارد ؟

شاگرد باید قادر باشد که :

* طفل را وزن کند .
* چارت نشوو نما را خوانده بتواند .
* چارت نشوونما را خانه پري کرده بتواند .
* بخانواده طفل شرح داده بتواند که چرا خانه پري چارت نشوونما با اهمیت است .

* بخانواده مشوره دهید که چه باید بکنند اگر طفل شان رشد صحیح نمي نماید .
* سوپروایزر را اطلاع دهند که او قادر بتداوي طفل نمي باشد .
* چنین طفل را به شفاخانه ویا مرکز صحي انتقال دهد .
* به کمیته جمعیت راپور ارائه نماید .
* چیزي راکه شاگرد قبلاً میداند مورد استفاده قرار دهد .

فهم قبلي شاگردان نظر به سابقه آموزشي فرق میکند . در مورد مراقبت صحي اطفال و طرز تغذي شان آنها باید قادر باشند که کارهاي ذیل را انجام دهند :

* عمر و وزان اطفال سالم را با اطفال که رشد ناسالم دارند مقایسه کنند .
* توضیح دارند که چه چیزنمو و رشد سالم اطفال را بمیان مي آورد .
* عادات و عنعنه غذائي محل را تشریح نمایند که چطور آنرا بهبود مي بخشند .
* مفیدیت فاصله دادن بین دو حاملگي را توضیح نمایند .
* غذا دادن طفل .

آموزش و میتود هاي درسي :

١ - آموزش مادران را که چگونه اطفال خود را مراقبت و تغذي مي نمایند تحت مطالعه قرار میدهند . این کار را در مرکزصحي ویا در خانه هاي مادران انجام داده میتواند . آنها میتوانند از طریق صحبت با مادران کار عملي تغذي اطفال را انجام دهند .

٢ - بیاد بدانند که چه نوع اغذیه در محل یافت میشود . براي این کار شاگردان میتوانند سري بمارکیت بزنند . امتعه مواد خوراکي را سروي نمایند .

٣ - راجع به تغذي سالم با مسؤولین محل صحبت نمایند براي این کار شاگردان میتوانند در مارکیت ویا در مرکز صحي با مردم صحبت کنند .

٤ - ثبت نمودن وزن طفل و وزن کردن طفل را تمرین کنند مرکز صحي بهترین محل این کار است .

٥ - صحبت با گروپ هاي دیگر : شاگردان موضوع انکشاف و نشوونماي طفل را با گروپ هاي کارگران در کار فهم مورد بحث و مذاکره قرار دهند .

فهرست بازرسي آموزشي :

دوشيوه ارزيابي شاگردان وجودداردتحت نظرقراردادن ويابالوسيله سوال نمودن .

۱ ـ بالوسيله تحت نظر قرار دادن :

مطالب ذيل را در نظر بگيريد .

* پيش از وزن نمودن طفل آيا شاگرد ترازو را به سطح صفر عيار ساخته است ؟
* آيا طفل را بالاي ترازو درست محكم گرفته است ؟
* آيا او با طفل ويا مادر طفل سخن زده ست ؟
* آيا عدد وزن را درست خوانده است ؟
* آيا رقم وزن را در چارت نشوونما رسانده است ؟

۲ ـ توسط سوال نمودن :

سوالات ذيل را از شاگرد بعمل آوريد .

* آيا وزن طفل مطابق به سن او است ؟
* به مادر طفل چه توصيه مي نمائيد ؟
* چطور ميدانيد كه طفل بهبود حاصل ميكند ؟
* چطور طفل را از وزن باختن وقايه مي نمائيد ؟

نمونه دوم : سوختگي ها {قسمت ۳۰} .

اهداف آموزشي :

بعد از مطالعه اين قسمت شاگرد قادر خواهد بود كه :

* آيا سوختگي ساحه كوچك جلد را احتوا كرده است يا بزرگتر را .
* بگويد كه چه وقت سوختگي را بايد به شفاخانه ويامركز صحي بفرستيد .
* تصميم بگيرد كه اگر قسمت زياد جلد معروض به سوختگي باشد چه ميكنيد .
  * مريض را كه معروض به سوختگي كوچك باشد مراقبت نمايد .
  * هنگاميكه كمتر از ۲٤ ساعت مريض رسيده باشد .
  * هنگاميكه بيشتر از ۲٤ ساعت مريض رسيده باشد .
  * در مورد سوختگي ناشي از مواد شميائي چه ميكند .

* با جمعيت معيارات وقايوي سوختگي را درميان گذاشته و مشوره هاي لازم بدهيد .

دريافت كنيد كه شاگردان قبلاً در مورد چه ميدانند :

* آيا خود شاگرد ويا يكي ازاعضاي خانواده اش معروض به سوختگي گرديده است؟
* چطور سوختگي وي تداوي شده است ؟
* در مورد شخصيكه معروض به سوختگي بود چه واقع شد ؟

محتويات فراگيري :

١ ـ شاگرد بايد بداند :

* سوختگي چطور بميان مي آيد .
* چطور وقايه ميشود .
* سوختگي هاي وسيع الساحه چه خطري را احتواء مي كند .
* چطور سوختگي را پاك نگاه ميدارند و چطور از انتان جلوگيري بعمل مي آيد .
* چطور كمك هاي اوليه در مورد شخص معروض به سوختگي وسيع الساحه انجام ميابد {چطور درجه حرارت اخذ ميشود . چه دوا داده ميشود . چطور پيچكاري ميشود . واهميت تطبيق مايعات را بايد بداند} .
* چطور شخص معروض به سوختگي جلدي را تداوي مي كنيد و چطور تشخيص مي نمائيد .
* چطور آبله ها را مي شناسيد و چطور تداوي مي شوند .
* چه مشوره ها و توصيه بفاميل مريض سوختگي ارائه ميداريد .
* اختلاطات سوختگي را چگونه تشخيص ميكنيد تب ، افرازات ، پنديدگي خراب و چه وقت مريض را بشفاخانه راجع مي نمائيد .
* چطور گردهم آئى جمعيت را براي فراگيري تعليمات صحي سازمان ميدهيد .

٢ ـ شاگرد بايد قادر باعمال ذيل باشد :

* بمردم ياد بدهد كه چطور از سوختگي وقايه بعمل مي آيد .
* كمك هاي اوليه را تطبيق كنيد .
* تطبيق مايعات .
* اخذ درجه حرارت .
* تطبيق زرق پينسلين .

* تداوي ديگر را تطبيق كند .
* مريض را بشفاخانه راجع سازد .
* تداوي مريض را تعقيب نمايد .
* مريضان با اختلاجات را به شفاخانه رجعت دهد .
* تهيه و پاك نمودن سامان آلات .
* مورد استفاده قراردادن آگاهي قبلي شاگردان .

اگرچه فهم شاگردان نظر به سوابق شان فرق مي كند ولي ميتوانند كه آگاهي فعاليت هاي ذيل را دارا باشند بطور مثال :

* چطور يك سوختگي را پانسمان و چطور پيچكاري ميكنند و چطور درجه حرارت را بگيرند .
* چطور انتان را منتشر و وسيع ميسازد {در قسمت تب تشريح شده} .
* چطور مگس ها خطر انتشار مرض را بيشتر مي سازد .

آموزش ميتود درسي :

۱ـ **تحت نظر قراردادن مريض معروض به سوختگي**: بهتر است اين كار در شفاخانه صورت گيرد .

۲ـ **تجارب عملي در تداوي سوختگي** : شاگرد اين كار را در مركز صحي انجام داده ميتواند .

۳ـ **صحبت و مذاكره** : شاگرد موضوع اختلاجات خطرناك و كم خطر را با معلم در ميان بگذارد . چطور از وقوعات تصادفي سوختگي جلوگيري بعمل آيد . اين ها موضوعاتيست كه با معلم ويا سوپروايزر در ميان گذاشته ميشود .

٤ـ **نشان دادن تخنيك هاي پانسمان** : معلم بايد تخنيك هاي مختلف پانسمان را به شاگردان نشان دهد و بفهمانند كه چگونه سوختگي هاي مختلف بدن پانسمان ميشود .

فهرست بازرسي و ارزيابي:

دو طريقه وجود دارد : تحت مشاهده قرار دادن وبالوسيله سوال نمودن .

۱ ـ تحت مشاهده قرار دادن : مطالب ذيل در نظر گرفتنه شود .

* آيا قبل از پانسمان دست هاي خود را شستشو نموده است ؟

* چطور مریض را معاینه میکند ؟
* آیا مریض سوختگي را باَهستگي معاینه نموده است ؟
* آیا با مریض و یا فامیل او در مورد مریض صحبت شده و آنها را خاطر جمع ساخته است ؟
* آیا تداوي وي را درست انجام داده است ؟ آیا درست قضاوت نموده است که سوختگي ساحه وسیع جلد را فراگرفته است ویا قسمت کوچك جلد را ؟
* آیا سامان آلات ضروري را براي سوختگي آماده ساخته است وبعد از استعمال آن را پاك ساخته است ؟
* آیا درجه حرارت مریض را گرفته است و پیچکاري تطبیق نموده است ؟
* آیا با جمعیت صحبت نموده واز طرز جلوگیري سوختگي بدرستي سخن زده است ؟

بالوسیله اي سوالات :

از شاگرد سوالات ذیل را انجام دهید :

* چه وقت سوختگي قابل تشویش میشود .
* چرا این نکته با اهمیت است که براي بعضي از مریض ها تطبیق مایعات صورت گیرد .
* چه اختلاطات در مریضان سوختگي صورت گرفته میتواند .
* چه وقت شما باید مریضان مصاب سوختگي را به شفاخانه بفرستید .
* اسباب مختلف سوختگي ها کدام ها اند .
* جمعیت چطور در جلوگیري از سوختگي مساعدت بعمل آورده میتواند .

بخش سوم

رهنمود در تطبیق این کتاب

راهنمائي جهت تطبيق اين كتاب :

۱ ـ مقدمه :

آنهائيكه در ساحه كار ميكنند و يا آنهائيكه با مسايل كارگران صحي در گيرند اين مطلب را درك كرده ميتوانند كه رهنمود ها اكثراً بدرستي در محل و منطقه مورد نظر شان تطبيق نمي گردد . دليلش اينست كه شرايط يك كشور نظر به يك كشور ديگر از جهات مختلف فرق مي كند .

آموزگار يا معلم باين نتيجه ميرسد كه بهترين متود تطبيق وشيوه آموزش در محل ، استفاده نمودن از مواد محلي آموزشي است . از اين لحاظ اين كتاب با نظر داشت رسوم ، عنعنه وفرهنگ و خصوصيات كاملاً قابل تطبيق نمي باشد و نبايد هم چنين مفكوره را داشت . بلكه از اين كتاب منحيث اساسات و رهنمودهاي تعميم شده بايد استفاده نمود . ضرور نيست كه تمام بخش هاي كتاب را تطبيق نمود بلكه از همان بخش هاي مورد ضرورت راهنمائي هاي را اندوخت و نظر به خصوصيات و فرهنگ و اولويت هاي صحي و شرايط محلي را در تطبيق راهنمائي هاي اين كتاب در نظر گرفت .

تطبيق اين رهنمود ها كار آسان نيست و براي اينكه كار آگاهانه صورت گرفته باشد . از اين كتاب در پرورش كارگران صحي جمعيت بايد عادات وفرهنگ و شرايط محل را در نظر داشته باشند .

۲ ـ مروري بر نقش كارگران صحي در پروگرام مراقبت اوليه صحي در سويه ملي :

گام نخست اينست كه دانسته شود كه آيا كشور آمادگي پذيرش كارگران صحي را دارند يا خير ؟ چه اگر اين كار پلان نشده باشد و موقف اين سيستم در عرضه خدمات صحي معلوم نباشد . شيرازه دسپلين و انظباط از بين رفته و نتيجه مثمر از كار وفعاليت آن گرفته نميشود . بايد بدانيم كه كارگران صحي يك بخش سيستم عرضه خدمات است و اعضاي تيم صحي ميباشد ازينرو نه بايد در تجريد دور از مراقبت و نظارت گذاشته شوند .

بايد مفكوره كارگران صحي بدرستي فهميده شود و از جانب مسؤلين امور صحي رهبران جمعيت و مردم مورد پذيرش قرار گيرد و از حمايت و تقويت آنها برخوردار باشد . درغير ان نميتوان كاري را دراين عرضه از پيش برد .
ارتباط خوب و مستحكم بين سه سويه عرضه خدمات صحي وجود دارد سطح قريه كه در آن جا كارگران صحي انجام وظيفه مي نمايند ، مركز صحي كه معاونين طبي در انجا قرار دارد و شفاخانه هاي ناحيوي كه داكتران بعنوان رهبران تيم هاي خدمات صحي اساسي كار ميكنند .

۳ ـ تعين گروپ كار :

وزارت صحت عامه جهت تطبيق اين كتاب گروپ كار مشتمل از كارگران صحي داكتران صحت عامه ، نرسها ، قابله ها ، معاونين طبي كه در سطح مركز صحي قريه كار ميكنند دوكتوان شفاخانه هاي دهات و پرسونل انكشافي جمعيت محل تشكيل ميدهد . اگر ضرورت افتد از متخصصين ديگر دعوت بعمل آورده ميشود اين گروپ عمليه وطرز كار تطبيق اين كتاب را بشكل ذيل اجراء خواهند كرد .

٤ ـ طرز اجرأ و تطبيق :

تصميم گيري روي پرابلم هاي مربوط به فعاليت كارگران صحي :

چندين فاكتور در اين تصميم گيري موثريت دارد . نخست از همه اول همين تيم صحي است كه كارگران صحي جز آن است . كار هاي محوله اين تيم صحي متمم كار يك ديگر است مثلاً كار داكتر يك شفاخانه دهاتي عمليات سزارين است و كار معاون طبي و يا يك نرس صحت عامه در مركز صحي قريه تطبيق كردن آيودين است . در حاليكه كار كارگر صحي جمعيت مراقبت يك زن حامله و تداوم مراقبت بعد از حمل و تداوي پرابلم هاي كوچك مريض و انتقال حالات جدي به شفاخانه مي باشد . فاكتور ديگر عبارت از فهم و آگاهي قبلي كارگران صحي ، منابع قابل دسترسي ، درجه رشد مملكت ، كيفيت كار سوپروايزر ها و سيستم رجعتي است كه در اين تصميم گري اثر مي گذارد .

بناءً با در نظر داشت اين درجه فهم و آموزش كارگران صحي نبايد بسيار زياد زير فشار كار قرار گيرند . دو نفر بايد در يك جمعيت محل و دو نفر ديگر در يك جمعيت ديگر شامل كار شوند . ويا اينكه يك كارگر صحي مرد در بخش حفظ الصحه محيطي و يك كارگر صحي زن در بخش مراقبت خانم ها و مراقبت صحي اطفال مؤظف گردند .

قبل از اينكه كارگران در محلي گماشته شوند بايد معيارات ديگري كه در اين كتاب از آن ذكر رفته در نظر گرفته شود :

* تقاضا از طرف مرد م .
* تعداد واقعات امراض و شرايط بوجود آمدن آنها .
* خطريكه از اين ناحيه جمعيت را تهديد ميكند .
* تسهيلات تخنيكي براي انجام فعاليت كارگران صحي جمعيت .
* نتائج اقتصادي كه در نتيجه اين پرابلم بوجود مي آيد .

گروپ کار باید این معیارات را در انتخاب محل کار ویا گماشتن کارگران در نظر داشته باشند . قسمت ٥٢ این کتاب منحیث یك چهار چوکات براي آغاز کار گروپ کار در جهت معین ساختن پرابلم ها که باید ازجانب کارگران صحي جمعیت حل شود قرارگرفته میتواند .

تصمیم گیري بر مهارت هاي پرورش یافته کارگران صحي جمعیت :

یعني در چه سطح تخنیکي کارگران صحي با پرابلم درگیر شوند . سوالات ذیل در نظر گرفته شود :

١ ـ چه نقشي را باید کارگر صحي جمعیت در مراقبت هاي ولادي ، زایمان و غیره بازي کند ؟

٢ ـ کارگر صحي باید بداند که چطور البومین و شکر در ادرار را تعین نماید {اگر میتواند وسایلش را در اختیار داشته باشد} ؟

٣ ـ چه نوع ادویه را در اختیار کارگر صحي باید داد ؟

٤ ـ آیا کارگر صحي باید تطبیق پیچکاري را کند . اگر بلي ، کدام نوع زرقیات ؟

٥ ـ آیا کارگر صحي قادر به کشیدن دندان باید باشد یا خیر ؟

٦ ـ چه نوع فورمه باید منظماً خانه پري شود ؟

مروري بر تعین وظایف کارگر صحي :

وظایف کارگران صحي ارتباط نزدیك به توانائي حل پرابلم هاي دارد که به آن مواجه مي شوند . باید متیقین بود که پروگرام تربیوي وي منطبق به وظایفش مي باشد . گروپ کار باید مروري بر تعین وظایف او بنماید . تعین وظایف منحیث یك اساس براي تعین مواد آموزش و سوال هاي آموزشي قرار گرفته میتواند {به نمونه مودل آموزشي صحفه ٣٤٣ ـ ٤٥٠ رجوع شود} این کار باید بر اساس فهرست تعین وظایف صورت گیرد مثال ها در قسمت {٤٩} .

اضافه نمودن و کم نمودن موضوعات در تعین وظایف کارگران صحي بر روي قدامت ضروریات در عرضه خدمات صحي صورت میگیرد .

شناسائي ويا حذف بخش هاي غير مناسب و انتخاب موضوعات جديد كه بايد علاوه شود :

در صورتيكه تعين وظايف صورت گيرد انجام اين كارساده خواهد بود . گروپ كار مروري بر بخش هاي اين كتاب انجام خواهد داد و بخش هاي كه قابل انطباق در شرايط ويا درك خصوصيات و فرهنگ محل را داشته باشد ، انتخاب گردد . اگر احياناً موضوعات كه در اين كتاب ذكر نرفته باشد ولي در شرياط محل ضروري است ، ميتواند علاوه گردد .

انطباق بخش هاي انتخاب شده :

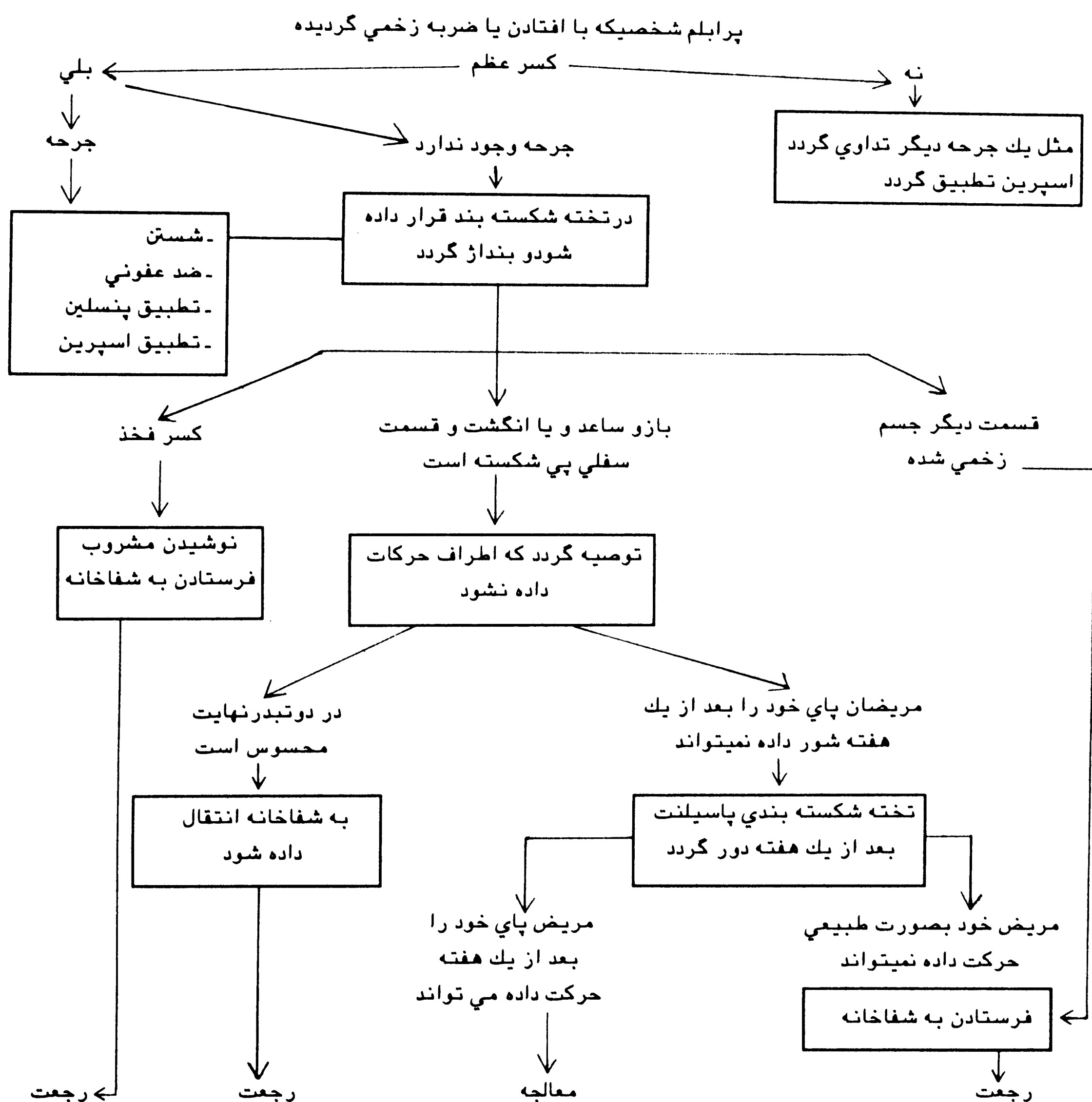
طوريكه مثلاً گفته شد حتمي نيست كه تمام بخش هاي اين كتاب حتماً تطبيق گردد . بلكه منحيث يك رهنمود از آن استفاده گردد . يعني ميتوان بعضي اصطلاحات را نظر به خصوصيات كشور و قابل درك بودن موضوع تغير داد مثلاً فاميلي پلاننگ را به رهنماي خانواده مي توان تغير داد . آنچه كه در محل مشهور است همان اصطلاح را بايد استعمال نمود .
يعني محتويات قسمت علاوه شده متكي بر پرنسيب هاي داده شده در كتاب در حدود قاعده و مقررات وزارت صحت عامه مطابق به فرهنگ و خصوصيات محل و منطقه عيار گردد . مثلاً مطابق به مقررات و پاليسي ملي صحي كشور ادويه بايد بنام جنريك ويا اينكه ترجيح داده ميشود كه ادويه بهمان نام كه در محل مشهور است داده شود تا كارگر صحي بتواند آنرا بدرستي بكار برد . هم چنين در بخش تغذي نام همان غذا هاي كه در كشور پيدا ميشود ، گنجانيده شود .

یا مثلاً در فهرست ادویه اساسي با احتیاط اسامي ادویه دیگر علاوه شود بخصوص که تاثیرات آن تجربه شده و از طرف مردم قابل پذیرش است ویا اینکه از نظر قیمت ارزان است ویا اینکه در لست آن تعداد ادویه که از جانب حکومت مورد پذیرش قرار گرفته شامل شده میتواند . گروپ کار باید این کار را بدقت انجام دهند که در فهرست از غلطي ها واز استعمال غلط ادویه خود داري ورزیده شود .
همچنان توجه بیشر به رسم هاي این کتاب شود میتوان در رسم ها نیز نظر به خصوصیات کشور تغیرات بوجود آورد . بطور مثال : نباید در کشوریکه خوردن گوشت خوگ مجاز نیست از رسم نمودن خوگ در کتاب استفاده برد . یا اینکه در بعضي کشور ها تطبیق پیچکاري جواز ندارد ، ضروررنیست به کارگران صحي تطبیق زرقیات در روي رسم نشان داده شود . در تغیرات بخش هاي این کتاب و موضوعات غیر ضروري حتمي نیست که از سازمان صحي جهان اجازه گرفته شود حتی موضوعات که مخالف پالیسي صحي یك کشور باید آز ان خود داري کرد و در ترجعه و چاپ این کتاب بدون اجازه سازمان صحي جهان میتوان تغیر وارد نمود .

علاوه کردن شرح پرابلم هاي جدید :

اگر میخواهید موضوعات جدید نظر به نیاز در بخش هاي داده شده این کتاب علاوه گردد میتوانید آنرا مطابق به اسلوب نگارش این کتاب در محتویات آن داخل کنید . کوشش شود که خود را در جاي کارگر صحي قرار دهید که او یك آدم فعال است و اراده نیك در کار دارد . او ذکي است ولي تعلیم و تربیه کامل ندارد باید مطالب طوري در قید نوشته در آید که قابل درك براي کارگر صحي بوده و آنرا درست در عمل پیاده کند .

باید نوشتن هدایات و رهنمود ها ساده باشد اگر این کار ساده نیست یك طریقه موثر ساختن یك چارت ساده از پرابلم معروضه مي باشد که به شیماي ذیل چارت ساده یك شکستگي را در چند مرحله ویا با اجزاي متعدد دیده میتوانید .

شما میتوانید این طریقه را در پرابلم هاي دیگري بکار ببرید و کارگر صحي قادر خواهد شد که در برخورد با پرابلم چه باید بکند همچنین فراگرفته خود را در رفع پرابلم بکار برد .

تطبيق این کتاب در سطح اجراي معيارات وقايوي ودر مسير مقررات و رهنمود ها بوده میتواند . رسم هاي این کتاب باید طوري عيار گرد که کارگر صحي بتواند بسادگي از آن استفاده کند . این کار را به یك هنرمند واگذارید .

در استعمال فهرست دواي اساسي باید دقت صورت گیرد . اگر ادویه جدید را میخواهید شامل لست سازید باید باجازه وزارت صحت عامه باشد . در بخش پرابلم هاي اداره و سازماندهي مانند ثبت ریکادر ، تهیه ادویه و کانتراسپتیف ، راپوردهي ، راجع ساختن مریض ، نظارت و مشوره دهي وغیره هدایات و رهنمود ها باید کاملاً ساده باشد .

مقررات در ثبت ارقام و احصائیه از یك کشور تا کشور دیگر فرق مي کند و ارتباط به نوع معلومات و مقدار معلومات که کارگرصحي میتواند ان را تهیه نماید ، دارد . بهمین ترتیب شکل فورمه ها و تعداد وقوعات راپوردهي وغیره نیز فرق مي کند .

توحید یك میکانیزم سادهء ارزیابي :

هدف رهنمود کار {قسمت اول} دوچیز است :

١ ـ تهیه مواد و وسایل آموزشي و درس در آغاز آموزش کارگران صحي .

٢ ـ به شکل یك کتاب ریفرنس براي کارگران صحي کار گرفته شود .

براي تأمین این امر زحمت زیاد کار دارد .باید ارزیابي درست صورت گیرد ، این رهنمود هاي کار در عمل پیاده شده است یا خیر ؟ در این صورت گروپ کار براي ٤ ـ٦ ماه در ساحه صورت تطبیق این رهنمود هاي کار را ملاحظه کنند . تحت نظر قرار دادن در جریان وختم پروگرام تربیوي صورت گیرد و نظریات استفاده کنندگان جمع آوري گردد طرح سوالاتي بمیان آید تا دریافت گردد که :

* چقدر رهنمود هاي کار مفید وقابل استفاده است .
* رهنمود ها در کجا به ناکامي مواجه شده است .

* چه مشكلاتي در استعمال آن تجربه شده است .
* به چه تصحيحات و نو آوري ضرورت است .
* چه افزودي و چه كاهش را نياز مند است يعني رهنمود هاي كار به چه افزايش و كاهش ضرورت دارد .
* چه تغيرات در رسم ها و محتويات و تشريحات ضرورت است .

وقيتكه نظريات و مشوره ها جمع آوري شد . ميتوانيد بنشر يك جلد تازه از رهنمود هاي كار ، كمك نمائيد . ارزيابي هاي مكرر ميتواند به ايجاد يك رهنمود كار به شرايط محل با كارگران صحي يك وسيله با ارزش تلقي گردد .

۵ ـ چطور اين كتاب مورد استفاده قرار گرفته ميتواند .

طوريكه قبلاً گفته شد اين كتاب به دو شيوه در چوكات پروگرام ملي عرضه خدمات صحي مورد استفاده قرار گرفته ميتواند . يكي بصورت مواد و وسايل آموزشي وديگر بصورت يك كتاب ريفرنس .

اگر بخاطر تربيه استفاده گردد عمدتاً بخاطر كارگران صحي خواهد بود . صفحه اول هر بخش آموزشي شامل اهداف آموزشي است . كه بصورت يك وظيفه ترتيب شده است . اهداف آموزشي كارگر صحي را تا بعد از ختم تربيه قادر به انجام كار مي سازد . اين مواد شاگردان را مي فهماند كه فعاليت هاي خود را درست عيار سازند تا چه چيز ها براي فراگيري ضروري است .

در صفحه دوم هر بخش تشريحات ساده در باره موضوعات است بطور مثال : حاملگي ، كرم هاي معائي ، امراض زهروي وغيره تماماً اصطلاحاتي است كه براي كارگران صحي قابل درك است . اما براي كارگران صحي در آغاز پروگرام تربيوي در صفحات بعدي محتويات آموزشي به شكل رسم ها تشريح شده كه پرابلم هاي صحي و طرز وقايه آنها را بروشني تشريح نموده است .

يعني چگونه درجه حرارت گرفته ميشود ، چطور پيچكاري انجام مي يابد ، بنداژ چطور بسته ميشود و غيره .

هدایات در رابطه به انجام یافتن در ضمیمه این کتاب درج گردیده است . همچنان رهنمود هاي کار عمدتاً براي کارگران صحي ترتیب شده است ولي براي تمام کسانیکه مسؤل پیش برد پروگرام تربیوي اند بدرد بخور است . از قبیل دوکتورها ، نرس ها ، معلمین ، اداره چي ها وغیره .

طوریکه پیشتر گفته شد معلمین باید به تعین وظایف کارگر صحي جمعیت اگاهي پیدا کنند وبه مواد آموزشي و مودل آموزشي آشنائي یابند در ضمیمه نمبر ۳ و دیاگرام اناتومي است که بعضي از آنها براي استفاده کارگر صحي و براي بعضي ها کمي مغلق تر اند . طرز استفاده آن از کشوري به کشور دیگر فرق میکند براي پرسونل دیگر در نظر گرفته شده است .

در بخش رهنمود کار کارگران صحي باید بیشتر متلفت باشد تا آن رابدرستي دریابند و در ساحه عمل به دقت از آن استفاده کنند مثلاً در تطبیق دوز دوا و یا در مواجه شدن به پرابلم و جستجوي راه حل آن .

٦ ـ ترجمه :

اگرچه ترجمه این کتاب به زبان کشور کار ضروري و اساسي است ولي کار آسان هم نیست . باید این کار توسط یك شخص آگاه به اصطلاحات طبي و مسلك طب باشد . بهتر است تا این کار توسط یك گروپ کار وزارت صحت عامه به شخص وارد فني تعلق گیرد و ترجمه آن از نظر یك کمیسیون صاحب صلاحیت ارزیابي گردد .

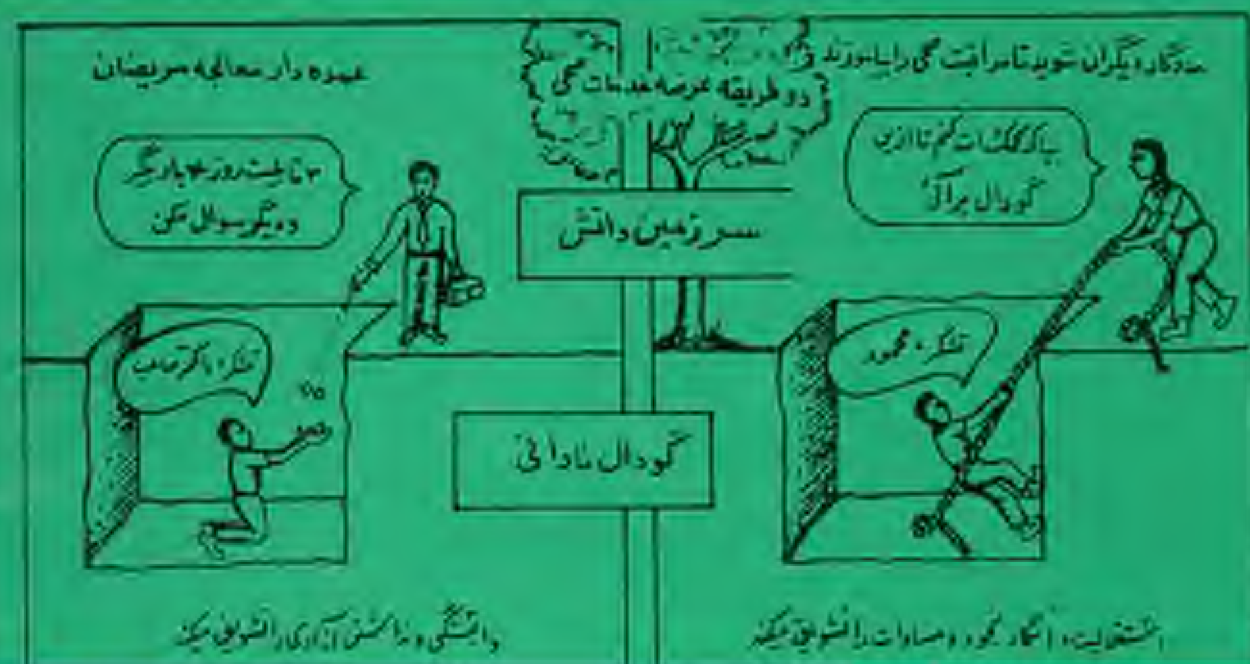
۷ ـ وقتيکه چاپ و ترجمه این کتاب به پایان رسید به شکل جزوات قابل استفاده براي کارگران صحي ترتیب یابد تا کارگران صحي بتوانند در هنگام تربیه و بعداً به شکل ریفرنس از آن استفاده بعمل آورند .

B
16.503
WHO
5251

کارگر صحی جمعیت

این کتاب یک شرح تجدید نظر شده و توسعه یافته نشریه کارگر صحی جمعیت می باشد که از زمان چاپ آن در ۱۹۸۰ تا بحال بحیث یک رساله تدریسی معیاری و ماخذ رهنمائی برای کارگران صحی جمعیت، آموزگاران و ناظرین آنها مورد استفاده قرار گرفته است. متن این چاپ جدید در راستای دانش حاصله در جریان استفاده طولانی کارسا حوی قبلی تهیه و تجدید نظر شده است. همچنان این کتاب حاوی اطلاعات تازه بدست آمده از برنامه های وسیع سازمان صحی جهان در مورد معافیت کتلوی و امراض اسهالی می باشد. این کتاب همزمان با این مطلب که یک ساحه وسیع مطالب و مضامین را در بر می گیرد، ساده گی خود را حفظ نموده و روش متمرکز به پرابلم داشته بواسطه استفاده کننده گان مراقبت صحی اولیه تجدید گردیده است.

کتاب باید در هر لحظه شرایط دشوار آماده وقابل دسترس باشد وباید صفحات اضافي براي داخل نمودن معلومات تازه و جدید داشته باشد یك جزوه بدون پشتي میتواند در محافل و مجالس تربیوي آینده مواد جدید و تازه را بخود بگنجاند . ولي قیمت تمام خواهد شد . وخطر ضایع شدن صفحات دیگر خواهد شد .
این کتاب سه قسمت را احتوا میکند . قسمت اول زیر عنوان رهنماي کار که براي کارگران صحي ترتیب شده است .

قسمت دوم زیر عنوان رهنمود هاي آموزشي براي کارگران صحي که براي آموزگاران مفید است .

وقسمت سوم تحت عنوان رهنمائي در طرز تطبیق این کتاب ویا بهتر است گفته شود طرز استفاده این کتاب .

منطقي خواهد بود که اگر قسمت اول که براي کارگران صحي در نظر گفته شده است بصورت یك جزوه مجزا چاپ گردد .

ضمیمه هاي ادویه و تخنیك باید شامل بخش اول گردد .

فهرست

صفحه

بخش دوم : رهنمود ها براي كارگران صحي جمعيت

بخش سوم : رهنمود ها براي آراستن اين كتاب

رهنمود در جهت آموزش

کارگران صحي جمعیت

رهنمود جهت آموزش کارگران صحي

۱ ـ ایجاد شرایط براي آموزش :

معلم چه باید بکند :

قبل از آغاز فراگیري معلم باید شناخت خود را در مورد شاگردان تکمیل نماید . شاگردان کي هستند ، از کجا آمده اند و فهم و تجربه قبلي شان تا چه اندازه است . آیا قدرت نوشتن و خواندن شان تا چه سویه است در این زمینه ازمایش هاي ساده را انجام دهید تا بتوانید درس هاي خود را مطابق به آن عیار سازید .

نیازمندي و توانائي شاگردان به پروگرام ها به تعلیمات مکاتب صحي ابتدائی ، توانائي نوشتن و خواندن بزبان محلي و کمترین سن معینه تعلق میگیرد شاگردان در این باره میتواند سوابق خو در ابه معلم و شاگردان تجارب خود را در سهم گیري این نوع ازمایش برملا بسازد . با این شیوه بمعلمین کمك مي کنید که چگونه پروگرام هاي درست را مطابق باین شناخت عیار سازد یعني زمان شناسائي به محیط درس و کار و تطابق شاگردان چند روز دوام میکند .

بعداً معلم چهار وظیفه خواهد داشت :

اولاً : معلم باید وظیفه خود را در قبال تربیه شاگردان بداند . به شاگردان تفهیم نماید که چه چیز را باید فراگیرند . در این کتاب لست مواد آموزشي در آغاز هر بخش تذکر رفته است . شاگردان بعد از مطالعه هر بخش قادر خواهند بود که چه کار ها را باید انجام دهند . مقامات صلاحیت دار و معلمین مواد دیگر آموزش را در اختیار شان قرار خواهند داد . آنهم در صورتیکه ضرورت و نیاز مبرم وظیفوي بآنها بمیان آید .

ثانیاً : معلم باید بداند که آیا شاگردان انجام وظایف را بدرستي فرا گرفته است

يا خير و اين كار معمولاً بالوسيله ازمايش هاي ساده بعد از ختم هر بخش صورت گرفته ميتواند ويا اينكه معلم از روي لست ترتيب شده از انجام وظايف هر بخش و در ختم تمام فراگيري پيش از شروع كردن به كار عملي ميتواند ، انجام دهد .

ثالثاً : معلم بايد شرايط تجربوي را جهت آماده ساختن شاگردان به كار عملي اساسي بميان آورد . مثلاً بعد از ختم هر بخش مواد تجربوي را آماده ساخته و شاگردان را جهت فراگيري كار عملي آماده بسازند در كارهاي بيشتر اختصاصي شاگردان بايد چندين مرتبه مرحله ازمايشي را تكرار نمايند .

رابعاً : معلم از روي لست ازمايشي توانائي شاگردان خود را براي كار هاي اساسي در ساحه ويا در جمعيت معين سازد . در صورتيكه در انجام بعضي بخش ها و وظايف علايم ناتواني را مشهود ساخت . معلم علت ناكامي و ناتوانيش را تشريح و فرصت بيشتر براي ازمايش عمل وي ميسر بسازد تا نقيصه رفع شود .

بعد از ختم هر بخش معلم بايد توانائي آنرا داشته باشد كه بگويد آيا مواد كار عملي تغير يابد ويا اينكه بعضي از آنها از ساحه كار عملي حذف گردد . يا اينكه مواد ضروري ديگر براي فراگيري شاگردان بميان آيد و آيا ازمايش او براي ارزيابي كارهاي شاگردان كافي است . به اين ترتيب پروگرام تربيوي بهبود حاصل مي كند .

شرايط آموزش :

بياد بايد سپرد كه در آغاز هر بخش زير عنوان آموزشي اهداف اين جمله تاكيد شده را كه بعداً از مطالعه اين بخش شما قادر خواهيد بود كه : چگونه بايد انجام بعضي وظايف را فراگيريد اين تنها كافي نيست كه مطلب بذهن سپرده شود . بايد فراگيري از نظر عملي انجام يابد و براي اين كار معلم بايد شرايط فراگيري عملي را ايجاد كند و شاگردان بايد تحت نظر سوپروايزر خود كارهاي عملي اساسي را شروع كند .

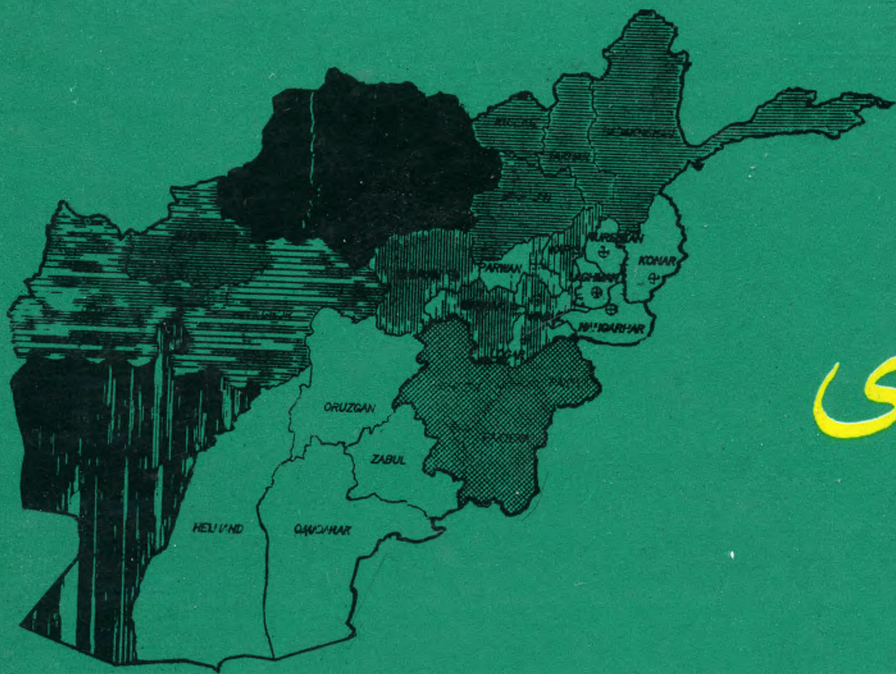
اکثراً به میتود دیگري ضرورت خواهد افتاد . بطور مثال : براي درس داددن پرنسیپ ها مراقبت هاي صحي و فراهم آوري معلومات که در فراگیري شاگردان مساعدت مي رساند . یعني ضرورت ایجاد کورس هاي فراگیري . این کورس ها میتواند کوتاه مدت باشد یا دراز مدت . این عمل براي سهمگیري عملي شاگردان که بعداً مغلق تر خواهد شد نهایت مفید مي افتد .

براي تربیه عملي شاگردان ضرورت مي افتد تا بعضي کارها را در یك مرکز صحي یا شفاخانه ویا در بین خانواده ها زیر نظر سوپروایزر انجام دهید . ضرور نیست تا شاگرد بمرکز صحي ویا بین خانواده رفته و درست دریك مریضي خود را مصروف بسازد . مریض را پیچکاري یا بنداژ نماید بلکه شاگردان میتواند کارهاي عملي خود را روي بعضي مودل ها ویا مواد انجام دهند مثلاً تطبیق زرق را روي یك نارنج ویا روي یك شي رابري . انجام وظایفي را که از ان متوقع میگردد انجام دهند . مثلاً چگونه باید نبض را حساب کرد ، یا چگونه باید بنداژ نمود .

همچنان براي تهیه و آماده ساختن شرایط براي اموزش شاگردان جهت انجام وظایف بصورت مناسب باید معلمي خوبي را در رأس این کار را انجام داد . یعني معلمي که بتواند شرایط کار عملي را انجام کند تا براساس ان بتواند فعالیت عملي شاگردان را ارزیابي نماید . اگر از شاگرد خواسته شود که شفاهاً ویا بوسیله نوشتن افاده نماید که چگونه آب را فلتر مي کند و یا چطور یك عمل زایمان را انجام میدهد این یك شیوه خوب نخواهد بود باید شرایط عملي کاررا براي شاگردان آماده ساخت .

چاپ مجدد ۱۹۹۰
بابخش جدید در مورد ایدس

کارگر صحی جمعیت

رهنمود تربیوی

سازمان صحی جهان